

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
pentru controlul constituționalității Hotărîrii Parlamentului
nr.1596-XIII din 10 martie 1998 "Cu privire la acoperirea
cheltuielilor suportate de Societatea pe Acțiuni "Livada" și
deblocarea activității ei"*

Nr.41 din 24.12.98

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.1-2/4 din 07.01.1999

* * *

-----
* M.O. nr. 26-27 din 26 martie 1998, art. 179.

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:

Pavel BARBALAT - președinte
Nicolae CHISEEV - judecător-raportor
Mihai COTOROBAI - judecător
Constantin LOZOVANU - judecător-raportor

cu participarea grefierului Aliona Balaban, ministrului finanțelor Anatol Arapu, reprezentantul Guvernului, Ion Creangă, șef al secției pentru legătura cu autoritățile publice în Direcția juridică a Aparatului Parlamentului Republicii Moldova, reprezentantul Parlamentului, călăuzindu-se după art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul pentru controlul constituționalității Hotărîrii Parlamentului nr.1596-XIII din 10 martie 1998 "Cu privire la acoperirea cheltuielilor suportate de Societatea pe Acțiuni "Livada" și deblocarea activității ei".

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea Guvernului Republicii Moldova, depusă în conformitate cu art.24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională.

Prin decizia Curții Constituționale din 18 noiembrie 1998 sesizarea a fost admisă pentru examinare în fond.

Examinînd materialele dosarului, audiînd informația judecătorilor-raportori și argumentele părților,
Curtea Constituțională

a constatat:

1. În conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr.735 din 29 septembrie 1994 "Privind acordarea de credite întreprinderilor și organizațiilor complexului agroindustrial" și Hotărîrea nr.844 din 21 noiembrie 1994 "Cu privire la modificarea și completarea Hotărîrii Guvernului Republicii Moldova nr.735 din 29 septembrie 1994", Ministerul Finanțelor, în baza scrisorii de garanție nr.30104 din 23 noiembrie 1994 și a scrisorii de garanție nr.50170 din 1 decembrie 1994, a acordat Societății pe Acțiuni "Livada" un credit cu destinație specială în sumă de 2 000 000 lei și 700 000 dolari SUA cu termenul de achitare pînă la 1 iulie 1995.

Societatea pe Acțiuni "Livada", beneficiar al creditului, a rambursat parțial creditul obținut. Suma datoriei de 709 213 dolari SUA însă n-a fost rambursată pînă în prezent.

La 10 martie 1998 Parlamentul a adoptat Hotărîrea nr.1596-XIII "Cu privire la acoperirea cheltuielilor suportate de Societatea pe Acțiuni "Livada" și deblocarea activității ei".

Punctul 1 al Hotărîrii citate prevede că "pierderile suportate de Societatea pe Acțiuni "Livada", în legătură cu blocarea în 1994 a căii ferate, în sumă de 2 603,4 mii lei se acoperă din fondul de rezervă al Guvernului, suma menționată fiind folosită pentru stingerea creditului alocat Societății în cauză pentru cumpărarea cartofilor și legumelor".

Punctul 2 al Hotărîrii prevede anularea penalităților la datoriile la bugetul de stat, bugetul local și bugetul asigurărilor sociale de stat pentru consumul de energie electrică, apă și energie termică, calculate Societății pe Acțiuni "Livada", dar netransferate în bugetele

menționate.

2. În sesizarea sa Guvernul contestă constituționalitatea Hotărîrii Parlamentului nr.1596-XIII din 10 martie 1998 "Cu privire la acoperirea cheltuielilor suportate de Societatea pe Acțiuni "Livada" și deblocarea activității ei".

Guvernul consideră că Hotărîrea adoptată de Parlament, prin conținutul și esența problemelor abordate, contravine art.6 din Constituție, precum și principiului constituțional de delimitare a competențelor între organele supreme ale puterii de stat.

3. Separația puterilor este consacrată în Constituție (art.6) drept unul din temeiurile orînduirii constituționale în Republica Moldova.

Separația puterilor în stat în putere legislativă, executivă și judecătorească presupune instituirea unui sistem de garanții, restricții și echilibre, care ar exclude posibilitatea dominării uneia dintre ele, ar asigura funcționarea autonomă a fiecărei ramuri a puterii, precum și colaborarea lor.

Autoritățile legislativă și executivă acționează, în limitele competenței lor, separat una față de alta, și fiecare dintre ele se constituie ca autoritate independentă, cu funcții proprii. Este de menționat că organele autorităților legislativă și executivă pot lua numai acele decizii și pot îndeplini numai acele acțiuni ce țin de competențele lor, definite prin Constituție.

Hotărîrea Parlamentului nr.1596-XIII din 10 martie 1998 "Cu privire la acoperirea cheltuielilor suportate de Societatea pe Acțiuni "Livada" și deblocarea activității ei", după cum denotă conținutul ei, a fost adoptată în scopul scutirii Societății pe Acțiuni "Livada" de achitarea datoriei pentru creditul alocat și de plata penalităților la datoriile calculate Societății pe Acțiuni "Livada", dar netransferate la bugetul public național. Apreciind în pct.1 al Hotărîrii restanțele la achitarea creditului în sumă de 2 603,4 mii lei drept pierderi, suportate de Societatea pe Acțiuni "Livada", Parlamentul a dispus ca acestea să fie acoperite din fondul de rezervă al Guvernului, suma menționată urmînd să fie folosită pentru stingerea creditului. Parlamentul nu este abilitat prin Constituție cu exercitarea unor asemenea împuterniciri, mai mult decît atît, aceasta contravine principiului separației puterilor.

Potrivit art.37 din Legea nr.847-XIII din 24 mai 1996 "Privind sistemul bugetar și procesul bugetar"* și art.4 din Regulamentul "Cu privire la modul de utilizare a mijloacelor din fondul de rezervă al Guvernului", aprobat prin Legea nr.1228-XIII din 28 iunie 1997**, mijloacele din fondul de rezervă se alocă numai în baza deciziilor Guvernului. Fondul de rezervă se utilizează de Guvern pentru finanțarea unor acțiuni sau sarcini apărute pe parcursul anului. Alocarea mijloacelor din fondul de rezervă se efectuează în mărimile și în limitele prevăzute de bugetul de stat pentru acest fond.

-----
* M.O. nr. 19-20 din 27.03.97, art. 197.

** M.O. nr. 57-58 din 4.09.97, art. 511.

Întrucît, potrivit legislației în vigoare, fondul de rezervă se aprobă prin Legea cu privire la bugetul anual (art.22 alin.(1) din Legea nr.847-XIII din 24 mai 1996), modificarea acestuia, conform prevederilor Constituției, constituie obiectul reglementării legale. Substituirea reglementării legale printr-un act subordonat legii, așa cum este hotărîrea Parlamentului, este inadmisibilă.

De menționat că în Hotărîrea respectivă a Parlamentului sînt abordate chestiuni de ordin jurisdicțional referitoare la aspectul juridico-civil, care urmau să fie soluționate pe cale judiciară. Adoptînd această hotărîre, Parlamentul și-a arogat atribuțiile autorității judecătorești.

Astfel, punctul 1 din Hotărîrea Parlamentului nr.1596-XIII din 10 martie 1998 "Cu privire la acoperirea cheltuielilor suportate de Societatea pe Acțiuni "Livada" și deblocarea activității ei" contravine art.6, 7 și 114 din Constituție.

Pentru motivele arătate și călăuzindu-se după art.140 din

Constituție, art.26 alin.(4) și (5) din Legea cu privire la Curtea
Constituțională,

Curtea Constituțională

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. Recunoaște neconstituțional punctul 1 din Hotărîrea Parlamentului nr.1596-XIII din 10 martie 1998 "Cu privire la acoperirea cheltuielilor suportate de Societatea pe Acțiuni "Livada" și deblocarea activității ei".

2. Prezenta Hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

Președintele
Curții Constituționale

Pavel BARBALAT

Chișinău, 24 decembrie 1998.
Nr. 41.